

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3850/2024
03.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Милош Спасић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., Општина ..., као правног следбеника Производно трговинске радње „ВВ“ ГГ ПР ..., чији је пуномоћник Иван Савић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, исплате и уплате доприноса за социјално осигурање, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1289/2024 од 15.05.2024. године, у седници одржаној 03.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1289/2024 од 15.05.2024. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1289/2024 од 15.05.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Лебану П1 116/2019 од 20.02.2024. године, којом је одбачена као неблагоприятна тужба у делу којим је тражено да се утврди да је тужилац у радном односу на неодређено време у периоду од 01.03.1991. до 01.07.2008. године код ГГ „ДД“, а од 03.07.2008. до 20.01.2020. године код Производно трговинске радње „ВВ“ ГГ ПР ..., ..., одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу за временски период из става 1. изреке пресуде уплати доприносе за ПИО према утврђеним стопама на најнижим основицама у складу са прописима који важе на дан уплате, као и да тужиоцу за 2016, 2017. и 2018. годину исплати 141.840,00 динара за сваку годину за 45 радних дана зараду у висини минималне зараде у складу са чланом 116. Закона о раду и то за 2016. годину 43.560,00 динара, за 2017. годину 46.800,00 динара и за 2018. годину 51.480,00 динара, са законском затезном каматом од 14.12.2018. године, као дана подношења тужбе до исплате и обавезан тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 485.750,00 динара.

Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је радио код правног претходника туженог ГГ „ДД“ по основу уговора о раду од 01.03.1991. године, (који је снабдевен потписом ГГ, који потпис није аутентичан) до 02.07.2008. године, а од 03.07.2008. године код Производно трговинске радње „ВВ“ ГГ ПР ..., Рад је обављао у континуитету до 2016. године, након чега је из здравствених разлога до пролећа 2018. године повремено радио лакше послове када је било потребе. Тужилац је до 2016. године редовно примао плату на руке, а потом кад колико заради. Последњу плату је примио у пролеће 2018. године након чега више није радио. У мају 2018. године је хтео да се пријави код Националне службе за запошљавање када је сазнао да му нису уплаћени доприноси за социјално осигурање ни за један дан рада код правних претходника туженог након чега је 14.12.2018. године поднео тужбу у овој правној ствари. ГГ није регистровала било коју предузетничку радњу пре 02.07.2008. године, већ да је предузетничку делатност отпочела тек са оснивањем Предузетничке радње „ВВ“ 16.07.2008. године по основу решења АПР бр. БП .../2008 од 02.07.2008. године, где је тужилац повремено радио за надницу када је било потребе. Пријава осигурања тужиоца регистрована је почев од 02.03.1991. године код ГГ „ДД“ без датума престанка осигурања.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредби Закона о раду и оценили да је тужба са захтевом за утврђење радног односа на недоређено време код ГГ „ДД“ у периоду од 01.03.1991. године до 02.07.2008. године, а од 03.07.2008. до 20.01.2020. године код производно трговинске радње „ВВ“ ГГ ПР ..., ... поднета после законом прописаног рока за њено подношење, због чега су тужбу у том делу одбацили, а у делу за исплату зараде и уплату доприноса тужбени захтев одбили као неоснован.

Неосновано се ревизијом тужиоца оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 195. ст. 1. и 2 Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005...113/2017) који се у овом случају примењује као *lex specialis*, прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдикада чији је запослени члан, ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора је 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Законом прописан рок за покретање радног спора, у конкретном случају за подношење тужбе за утврђење радног односа на неодређено време је преклузивни рок материјалног права, па последица пропуштања рока за подношење тужбе, тужбу чини неблаговременом.

У конкретном случају, према утврђеном чињеничном стању које се ревизијом не може побијати у смислу члана 407. ЗПП, тужилац је у мају 2018. године сазнао да му нису уплаћени доприноси за социјално осигурање ни за један дан рада код правних претходника туженог, када је почео да тече рок за покретање спора, а тужбу у овој правној ствари је поднео 14.12.2018. године. Пропуштање преклузивног рока за подношење тужбе за утврђење радног односа на неодређено време доводи до губитка права на судску заштиту, што има за последицу немогућност суда да о предмету таквог спора мериторно одлучује.

Правилна је и одлука нижестепених судова о преосталом делу тужбеног захтева. Наиме, тужилац је и према сопственим наводима од ГГ зараду примао на руке, кад и колико заради. Она према налазу и мишљењу судских вештака за област графоскопије није потписник Уговора о раду из 1991. године, при чему није ни регистровала било коју предузетничку радњу пре 02.07.2008. године, већ је предузетничку делатност отпочела тек са оснивањем Предузетничке радње „ВВ“ 16.07.2008. године по основу решења АПР бр. БП .../2008 од 02.07.2008. године, где је тужилац повремено радио за надницу када је било потребе, дакле без заснивања радног односа код основане предузетничке радње. Следом наведеног, по оцени Врховног суда тужилац применом правила о терету доказивања није доставио доказе да је његово радно ангажовање код правних претходника туженог имало све карактеристике радног односа у погледу међусобних права и обавеза послодавца и запосленог, па је правилна оцена нижестепених судова да није основан тужбени захтев за уплату доприноса и накнаду зараде чију исплату тужбом тражи.

Наводима ревизије тужилац понавља наводе истакнуте у жалби којима заправо оспорава правилно и потпуно утврђено чињенично стање, засновано на исказима странака и саслушаних сведока и ставља примедбе на оцену изведених доказа из члана 8. ЗПП, из којих разлога се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП. Тужилац је становишта да је другостепени суд морао заказати расправу и правилно и потпуно утврдити чињенице од значаја за одлуку о тужбеном захтеву. Заказивање расправе пред другостепеним судом је у домену одлучивања већа другостепеног суда када оцени да је ради правилног утврђивања чињеничног стања потребно поновити већ изведене доказе, или доказе које је одбио да изведе првостепени суд. Другостепени суд је оценио све жалбене наводе тужиоца који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге.

Одлука о дозвољености тужбе и основаности тужбеног захтева је донета правилном применом материјалног права, за коју су дати дољни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Туженом не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић